

weetspoor

u

W

1

woorden met ei

Schrijf je **ei** of **ij**?
Dat kun je niet horen.
Dat moet je *onthouden*.

Er zijn meer woorden met **ij** dan
woorden met **ei**.

Deze woorden klinken hetzelfde.
Maar je schrijft ze anders.
Omdat het iets anders is.

zei van *zeggen*: **ei**

zij van *mensen*: **ij**

wei van *koeien*: **ei**

wij van *mensen*: **ij**

mei van *maanden*: **ei**

mij van *mensen*: **ij**

hei van *struiken*: **ei**

hij van *mensen*: **ij**

ik brei
de aardbei
de eieren
de arbeider
het seizoen
veilig

de reiger
het terrein
een steile berg
de hei
allebei
de prei

1. *Hak* het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

u

w

2

weetspoor

woorden met ij

Schrijf je **ei** of **ij**?
Dat kun je niet horen.
Dat moet je *onthouden*.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

K R W

Er zijn meer woorden met **ij** dan woorden met **ei**.

Deze woorden klinken hetzelfde. Maar je schrijft ze anders. Omdat het iets anders is.

zei van *zeggen*: ei

zij van *mensen*: ij

wei van *koeien*: ei

wij van *mensen*: ij

mei van *maanden*: ei

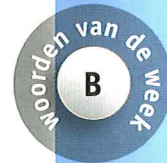
mij van *mensen*: ij

hei van *struiken*: ei

hij van *mensen*: ij

de partij
rijden
grijs
ijzer
gelijk
ijverig

het lijf
de spijker
het schilderij
voorbij
krijgen
blijven

weetspoor

u

W

3

woorden met ou

Schrijf je **ou** of **au**?
Dat kun je niet horen.
Dat moet je *onthouden*.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

Let op: er zijn veel meer woorden met **ou** dan woorden met **au**.

Onthoud de woorden met **au**.
De andere woorden schrijf je met **ou**.

Deze woorden klinken (bijna) hetzelfde.

Maar je schrijft ze anders.
Omdat het iets anders is.

kou van *vriezen*: **ou**
ik **kauw** van *eten*: **au**

rauw van *groente*: **au**
rouw van *verdriet*: **ou**

de kabouter
de ouders
verkouden
trouw
trouwens
vouwen

de mouw
het oerwoud
sjouwen
onthouden
vasthouden
in de rouw

u**W****4****weetspoor****woorden met au**Schrijf je **ou** of **au**?

Dat kun je niet horen.

Dat moet je *onthouden*.Let op: er zijn veel meer woorden met **ou** dan woorden met **au**.*Onthoud* de woorden met **au**.
De andere woorden schrijf je met **ou**.

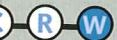
Deze woorden klinken (bijna) hetzelfde.

Maar je schrijft ze anders.

Omdat het iets anders is.

kou van *vriezen*: **ou**ik *kauw* van *eten*: **au***rauw* van *groente*: **au***rouw* van *verdriet*: **ou**de augurk
het applaus
rauwe groente
nauwe schoenen
benauwd
snauwende dinosaurus
de wenkbrauw
de dauw
de astronaut
de paus
klauteren

1. *Hak* het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

weetspoor

U

W

5

woorden met f~

Begint een woord met een **f** of een **v**?
Dat kun je vaak moeilijk horen.
Onthoud die woorden.

Is de tweede letter een *klinker*?
Meer woorden beginnen met **v** dan met **f**.

fl~ of **vl~**?

Meer woorden beginnen met **vl**.

vlag, vlees, vloer

Onthoud de woorden met **fl~**.

fles, flink, flits, fluisteren, fluit

fr~ of **vr~**?

Meer woorden beginnen met **vr**.

vraag, vriend, vroeg

Onthoud de woorden met **fr~**.

fraai, framboos, Frankrijk, Friesland, fris, friet, fruit

1. *Hak* het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

het feit
de folder
de fazant
de fantasie
Frankrijk
fraai

februari
de fooi
het fort
het fossiel
fantastisch
Friesland

u

W

7

weetspoor

woorden met s~

Begint een woord met een **s** of een **z**?
Dat kun je vaak moeilijk horen.
Onthoud die woorden.

Is de tweede letter een *klinker*?
Meer woorden beginnen met een **z**
dan met een **s**.

Is de tweede letter een *medeklinker*?
Er zijn veel woorden met **sch~**, **sj~**,
sl~, **sm~**, **sn~**, **sp~** en **st~**.
Woorden met **zch~**, **zj~**, **zl~**, **zm~**,
zn~, **zp~** en **zt~** bestaan niet.

het sein
de sinaasappel
de sirene
de seconde
de sigaar
september

de solo
de sieraden
de saxofoon
sorry
sissen
sabbelen

1. *Hak* het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

weetspoor

U

W

9

woorden met ch

Schrijf je **g** of **ch**?

Dat kun je niet horen.

Dat moet je onthouden.

Er zijn meer woorden met **g** dan woorden met **ch**.

Onthoud de woorden met **ch**.

De andere woorden schrijf je met **g**.

Hoor je **/s/** voor **/g/**?

Dan schrijf je altijd **sch**.

Deze woorden heb je eerder geleerd:

lach, lachen, toch, zich, kachel, pech

Let op deze woorden:

ik **lach** van *lachen*: **ch**

ik **lag** van *liggen*: **g**

het lichaam
juichen
de echo
goochelen
het jochie
kuchen

ach
giechelen
de richel
pochen
noch
hachelijk

1. *Hak* het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

U**W****10****weetspoor****woorden met /ie/ = i**

Hoor je op het eind van een klankgroep /ie/?
 Dan schrijf je soms **ie**, soms **i**.
Onthoud de woorden met **i**.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

De **i** van *olifant* klinkt hetzelfde als de **ie** van *vliegen*.

Daarom zijn woorden met /ie/ geen klankwoorden.

Onthoud de woorden met **i**.

Er zijn veel korte woorden met **ie**.
 Als je die woorden langer maakt,
 blijft de **ie** staan.

lief - *liever*

ziek - *zieke*

schiet - *schieten*

verdriet - *verdrietig*

de olifant
 de giraf
 de taxi
 de piramide
 de visite
 de kiwi

de televisie
 het diploma
 het artikel
 de limonade
 het uniform
 het virus

weetspoor

U

W

11

woorden met /s/ = c

Hoor je aan het begin van een woord /s/?
Dan schrijf je meestal **s**.
Sommige woorden schrijf je met **c**.
Onthoud de woorden met **c**.

Staat na de **c** een **e**, een **i** of een **ij**?
Dan klinkt de **c** als /s/.

cent, cirkel, cijfer

Staat na de **c** een **a**, een **o** of een **u**?
Dan klinkt de **c** als /k/.

cactus, cola, cursus

Staat na de **c** een **l** of een **r**?
Dan klinkt de **c** als /k/.

club, creatief

Soms klinkt in een woord één **c** als /s/, één **c** als /k/.

circus, concert

Deze woorden heb je eerder geleerd:
circus, cirkel, cijfer, citroen, cent, centrum

de cel
het cement
de centimeter
het concert
december
precies

het circuit
het succes
de provincie
de race
het recept
de oceaan

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het weetspoor?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

U

W

12

weetspoor

woorden met /k/ = c

Hoor je aan het begin van een woord /k/?
 Dan schrijf je meestal **k**.
 Sommige woorden schrijf je met **c**.
 Onthoud de woorden met **c**.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

Staat na de **c** een **a**, een **o** of een **u**?
 Dan klinkt de **c** als /k/.

cactus, controleren, cursus

Staat na de **c** een **e**, een **i** of een **ij**?
 Dan klinkt de **c** als /s/.

cent, cirkel, cijfer

Staat na de **c** een **l** of een **r**?
 Dan klinkt de **c** als /k/.

clown, creatief

Soms klinkt in een woord één **c** als /s/,
 één **c** als /k/.

circus, concert

Deze woorden heb je eerder geleerd:

computer, camera, club, cola, cavia, cactus

A

de camping
 de caravan
 de clown
 de acrobaat
 de reclame
 controleren

B

het commentaar
 de disco
 het contact
 speculaas
 plastic
 carnaval

weetspoor

u

W

13

woorden met th

In sommige woorden schrijf je /t/ als **th**.
Onthoud die woorden.

Het woord *thuis* komt van *te huis*.

Dat betekent: *in het huis*.

Tegenwoordig zeggen we niet meer
te huis, maar *thuis*.

Met een *thermometer* meet je de
temperatuur.

thermometer: met **th**

temperatuur: met **t**

~theek is een vast stukje in woorden
als: *bibliotheek*, *apotheek*, *discotheek*

thuis
de thee
het thema
het theater
de thermometer
de bibliotheek

de thermoskan
de apotheek
de discotheek
de marathon
de theorie
de methode

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

K R W

U

W

14

weetspoor

woorden op ~b

Je hoort /p/ aan het eind van een woord, maar je schrijft **b**.

Sommige woorden eindigen op de klank /p/ die je als **b** schrijft.
Onthoud die woorden.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. *Controleer* het woord.

Er zijn maar weinig woorden die eindigen op **b**.

Twijfel je tussen ~p en ~b?
Maak het woord dan langer.
stippen, dus *stip*
ribben, dus *rib*

Deze woorden klinken hetzelfde.
Maar je schrijft ze anders:
slab van *baby's* (een *slabbetje*)
slap van *sterk*

krab van *krabben* en *kreeften*
krap van *kleren die te klein zijn*

A

de club
het web
eb en vloed
de rib
de krab / ik krab
ik heb

B

de slab
ik schrob
de bieb
de schub
de zeerob
het slib

weetspoor

u

woorden op ~y

Hoor je /ie/ aan het eind van een woord?
Dan schrijf je **ie**, **i** of **y**.

Onthoud de woorden op ~i en ~y.

Hoor je /ie/ aan het eind van een woord? Dan schrijf je meestal **ie**.

drie, vakantie, politie, televisie

Onthoud de woorden op ~i.

ski, taxi, juni, macaroni, nasi

De meeste woorden op ~y komen uit het Engels. Doordat deze woorden vaak gebruikt worden, horen ze nu ook bij de Nederlandse taal.

Let op: het meervoud van woorden op ~y schrijf je met 's.

baby's, pony's, hobby's

de baby
de pony
de hobby
de jury
de lolly
sorry

de panty
de party
de penalty
de guppy
rugby
hockey

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het weetspoor?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

U

W

16

weetspoor

woorden met x

Je hoort /ks/, je schrijft **x**.

Je schrijft /ks/ niet altijd als **x**.

Onthoud de woorden die je met een **x** schrijft.

De letter **x** komt in Nederlandse woorden niet veel voor. Veel woorden met **x** zijn *leenwoorden*. Ze komen uit een andere taal.

Hoor je /ks/? Dan schrijf je soms **x**. Maar er zijn meer woorden waarin je gewoon **ks** schrijft.

niks, straks, boksen, reeks, dagelijks, links, heks

Voor sommige woorden staat het vaste stukje **ex-**.

ex- betekent *vroegere*.

Een *ex-voetballer* is iemand die vroeger voetballer was.

Een *ex-collega* was vroeger een collega.

A

de taxi
expres
extra
de box
het examen
de saxofoon

B

extreem
de explosie
het experiment
het excuus
het exemplaar
maximaal

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

U

W

17

woorden die hetzelfde klinken

Sommige woorden klinken hetzelfde. Maar je schrijft ze anders. Denk bij zo'n woord eerst na over de betekenis van het woord. Schrijf het dan pas op.

Deze woorden heb je al eerder geleerd.

ik zei (van *zeggen*)

zij (van *mensen*)

de wei (van *koeien*)

wij (van *mensen*)

mei (van *maanden*)

mij (van *mensen*)

de hei (van *struiken*)

hij (van *mensen*)

licht (van *zwaar* en *donker*)

hij ligt (van *liggen*)

Er zijn zelfs woorden die je op drie manieren schrijft.

ik houd (ik-vorm van *houden*)

hij houdt (hij-vorm van *houden*)

hout (van *bomen*)

A

lijden (van *pijn*)
 leiden (van de *leiding*)
 hard (van *harder*)
 hart (van *harten*)
 moed (van *moedig*)
 hij moet (van *moeten*)

B

rauw (van *groente*)
 rouw (van *verdriet*)
 ik eis (van *eisen*)
 het ijs (van *ijsjes*)
 de stijl (van *mode*)
 steil (van *bergen*)

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het weetspoor?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

